

Energiebelasting – de feiten op een rij

(deze column verscheen in augustus 2015 op Energiepodium)

Martien Visser, Lector Energietransitie & Netintegratie, Hanzehogeschool Groningen & Fellow bij CIEP

Met enige regelmaat van de klok wordt gepleit voor een forse verhoging van de energiebelasting op aardgas. Het gerenommeerde adviesbureau CE Delft stelt bijvoorbeeld in een recent rapport: “*de huidige energiebelasting op elektriciteit is 5 keer hoger dan op aardgas*”. Nu kun je daar van alles van vinden. Er speelt bijvoorbeeld ook een sociale problematiek want mensen die het financieel moeilijk hebben, wonen vaak in slecht geïsoleerde huizen. En voor het mooie zwembad in Zuidlaren, waar ik als vrijwilliger jarenlang in het bestuur zat, zou dit het faillissement kunnen betekenen. Dit soort details moet worden opgelost, zullen we maar zeggen. Maar eerst: klopt deze stelling wel?

Gerekend per ton CO₂ blijkt het verschil tussen de belasting op elektriciteit en gas aanzienlijk veel lager. Verderop in het aangehaalde rapport is namelijk te lezen dat de energiebelasting voor gas €119 per ton CO₂ bedraagt en voor elektriciteit €254 per ton CO₂. Het scheelt dus een factor twee.

Maar ook dat is niet correct. Het (hoge) tarief van energiebelasting op elektriciteit geldt namelijk maar zeer beperkt. Boven 10.000 kWh wordt het tarief 60% lager en boven 50.000 kWh bedraagt die verlaging zelfs 90%. Voor gas betaal je het hoge tarief tot omgerekend 1,5 miljoen kWh.

Een belangrijk verschil is ook dat per elektriciteitsaansluiting jaarlijks €318 energiebelasting wordt terugbetaald en per gasaansluiting niets. Daardoor betaal je jaarlijks voor 3000 kWh elektriciteit netto €50 aan energiebelasting en voor eenzelfde hoeveelheid gas €80.

We moeten onze CO₂-emissie terugdringen. Het is daarom een goed idee juist de CO₂-emissie te belasten, ongeacht de vorm van energie die we gebruiken. Maar we moeten dat wel volledig doen. Dus niet alleen de hoge tarieven gelijk trekken, maar ook elke gasaansluiting per jaar €318 teruggeven en boven de 10.000 kWh ook gasverbruikers 60% korting geven, oplopend naar 90% korting boven 50.000 kWh. Dit voorstel beperkt tevens de sociale problematiek en ook het zwembad kan overleven. Andersom zou natuurlijk ook kunnen worden besloten om elektriciteit gelijk te trekken met gas: door de jaarlijkse korting van €318 af te schaffen en ook de lagere tarieven boven 10.000 kWh te laten verdwijnen.

Dit brengt me op de hoogte van de energiebelasting. Wat is redelijk? De prijs voor CO₂-rechten op de markt is minder dan €10 per ton. Schattingen van de maatschappelijke kosten van CO₂-emissies uiteenlopen van circa €50 tot €200 per ton. We zouden aan kunnen sluiten bij de markt, maar alom wordt deze prijs beschouwd als te laag; de prijs zou minimaal €30 moeten zijn en als het kan zelfs hoger. Er is daarom reden om te kiezen voor een hoger niveau van CO₂-belasting dan het markttarief en dat meer in lijn ligt met de maatschappelijke schade van CO₂.

Samengevat: de energiebelasting op aardgas is niet structureel hoger dan op elektriciteit. Er is goede reden om de tarieven per ton CO₂ en ook de randvoorwaarden tussen beide brandstoffen gelijk te trekken. Een generiek bedrag van €100 per ton CO₂ lijkt niet onredelijk.

Bijgaande figuur geeft ter illustratie de hoogte van de energiebelasting voor elektriciteit en gas, als functie van de jaarhoeveelheid.

